

ра було однакове у всіх часах; він був завжди вязнем засудженим на терпіння. Він все був в часі праці чи безробіття на ласці й неласці тої класи, котра лише себе вважала за управнену до посідання маєтку, до умового розвою і дармовання. Всяка спроба відмінити те положене грозила робітникови смертю, а піддавши ся йому, значило віддати себе на непосильну працю, небезпеку втрати життя, експльоатацію, голод і нужду.

Невільництво було спершу долею воєнних вязнів і тих довжників, що не могли заплатити довгу та їхніх потомків. — Нинішнє наємне невольництво є долею тих, що завдяки чесноті, неповідженю, позбавленю користи із поступу продукційного промислу, зістали засуджені на ласку і неласку тих, що купують робітників і володіють ними при помочи власности найпотрібнійших до життя річий.

Около 58 літ перед Христом, в наслідок боязни аристократії перед повстанем невольників (подібних до тих, котрими проводили Спартак і Евнус) Ціцеро, Красус і Цезар, попирані гадючою клясою "блакитної крові", при помочи законів і морду довели ремісничі юнії, як они думали, до цілковитого знищення. Лише тим ремеслам, котрі тісно були звязані з релігією, такі напр. як малярі образів сьвятих і т. п. можна було організувати ся. Деякі другі юнії зберегли своє істноване лише завдяки тому, що підшивали ся під релігійні організації. Справа переслідування ремісничих юній довела була до лютих спорів проміж Ціцером, котрий був з природи деспотом, і Кльодіусом (або Клявдіусом М. П.), котрий хоч сам був патріцієм, помимо того був очевидно приятелем народа. Маєткові інтереси тої сьвітової імперії (зконцентровані тоді в руках лише кількох соток фамілій) три-